

Henk Jan Soede

Op biologisch melkveebedrijf 'Ekohoeve' investeerden Henk Jan en Wendie Soede in een melkrobot en in zonnepanelen voor het opwekken van groene energie.

Aantal koeien:	50
Melkquotum:	410.000 liter
Melkproductie:	8550 4,20 3,45
Hoeveelheid land:	38 ha, waarvan 5 ha pacht

Het bord met de naam 'Ekohoeve' zal weinigen ontgaan als zij het melkveebedrijf van Henk Jan en Wendie Soede in Loenen aan de Vecht passeren. Het grote bord laat zien dat de familie Soede trots is op haar biologische bedrijfsvoering. Eind jaren negentig namen Henk Jan (44) en Wendie (44) Soede het bedrijf over van Henk Jans vader. Vrijwel direct werd toen de overstap gemaakt van een gangbare naar een biologische bedrijfsvoering en daarmee stapte het melkveebedrijf destijds in een nog relatief kleine niche-markt. 'Voordat ik het bedrijf overnam, studeerde ik aan de landbouwhogeschool en werkte ik op proefbedrijf de Waiboerhoeve. Toen al leerde ik op een andere manier kijken naar het boerenbedrijf', legt Henk Jan Soede zijn keuze voor biolo-

Henk Jan Soede: 'De melkproductie is niet het streven, maar het resultaat van alle factoren'

Werken aan imago

Met agrarisch natuurbeheer en zonnepanelen op het dak investeerden Henk Jan en Wendie Soede niet alleen in de duurzaamheid van het eigen bedrijf, maar ook in een positief imago voor de sector. De melkrobot verlicht de arbeidsdruk aanzienlijk.

tekst **Jorieke van Cappellen**

gisch uit. 'Het bedrijf is geen melkfabriek op zich, maar maakt deel uit van zijn omgeving. Het kringloopdenken sprak me erg aan', aldus Soede. 'Toen we in 1998 het bedrijf overnamen, speelde de mestproblematiek een grote rol in de landbouw', vertelt de melkveehouder. 'Voor ons was het duidelijk, op deze manier verder blijven boeren was niet de oplossing. Bovendien zochten we meer uitdaging in het werk en biologisch boeren bood ons dat. De plus op de melkprijs gaf de doorslag.'

Ontwenningsverschijnselen

Het melkveebedrijf telt momenteel vijftig koeien, waarmee de familie Soede een quotum van 410.000 kg melk vol melkt. De omschakeling naar biologisch viel

achteraf mee. 'We moesten geen nieuwe dingen doen, maar vooral dingen laten, maar dat maakte het juist uitdagend. Je moet het bedrijf met minder inzet van middelen goed laten draaien. Kunstmest strooien was er bijvoorbeeld niet meer bij. Dat was het gras niet gewend en in het eerste jaar ging ons grasland er dan ook echt op achteruit', vertelt Soede. Door een gras-klavermengsel te gaan gebruiken, herstelde het gras zich echter snel en was er van de ontwenningsverschijnselen al snel geen sprake meer. 'Nu ligt de opbrengst op tachtig procent van wat we er ooit afhaalden. Wat we tekortkomen, vullen we aan door meer grond te gebruiken voor grasproductie.' Met een eiwitgehalte van 130 tot 140 gram per kilogram droge stof voert Soede

op een zeer laag eiwitniveau. 'Gek genoeg zien we dat met 3,45 procent eiwit in de melk niet terug. We fokken dan ook gericht op eiwit en kiezen nooit stieren met een negatieve fokwaarde voor eiwit.' Soede gebruikt de 38 hectare grond bij het bedrijf uitsluitend voor weidegang en grasproductie in combinatie met agrarisch natuurbeheer. Mais koopt de veehouder jaarlijks aan. Als krachtvoer gebruikt Soede een geperste brok die voor 90 procent uit granen en mais bestaat. De vijftigkoppige veestapel van Soede is gehuisvest in een openfrontstal met een dichte vloer. De stal is inmiddels vijf jaar oud. De open zijkant van de stal zorgt voor een fris klimaat voor de koeien. In de boxen ligt een dikke laag stro. 'We kozen voor stro in de boxen omdat het voor de koeien comfortabel ligt. Bovendien is de vaste mest goed voor het organischestofgehalte van de bodem en vooral ook voor het bodemleven', aldus Soede. 'Maar stro gebruiken is ook belangrijk voor het imago, het past binnen het plaatje van een biologisch melkveebedrijf.'

Melkrobot vorm van luxe

Ruim twee jaar geleden investeerde het melkveebedrijf in een melkrobot. Tot die tijd molk Soede de koeien nog een paar jaar in de naastgelegen oude grupstal, waar de koeien twee keer per dag naartoe liepen. De melkrobot draait tot volle tevredenheid van de melkveehouder. 'Ik beschouw het als een luxe dat je niet meer gebonden bent aan melktijden', aldus Soede, die naast het bedrijf diverse bestuursfuncties heeft in organisaties op

het gebied van agrarisch natuurbeheer in het Groene Hart.

Ondanks de dag en nacht weidegang in de zomer wordt de robot volgens Soede goed bezocht. 'We zitten op 2,5 tot 2,6 melkingen per koe per dag. Een koe is en blijft toch een kuddedier en je ziet dat als enkele koeien naar de stal lopen, er toch altijd een paar meelopen.' Met vijftig koeien is de robot wel onderbezet, geeft Soede toe. 'Maar een hogere bezetting geeft ook langere wachttijden. Daardoor haken koeien nogal eens af en dan moet je ze alsnog zelf naar de robot brengen. Dit melkt veel relaxter, zowel voor ons als voor de koeien.'

De gemiddelde leeftijd van de koeien ligt op vijfenhalf jaar. 'We streven naar gezonde koeien die oud worden en lang melk kunnen geven', zegt Soede. 'We jagen de koeien niet op tot een hoge productie. De productie is niet het streven, maar het resultaat van alle factoren bij elkaar: voer, verzorging en welzijn.' Het vervangingspercentage op het melkveebedrijf ligt momenteel op 20 procent. 'Dat is laag en ik hou ervan om daar scherp op te zijn', zegt Soede. 'We insemineren veel met Belgisch witblauw en we schrijven een koe niet meteen af omdat ze toevallig een driespeen is.' In de stierkeuze komt de focus op gezondheid en levensduur ook terug. Stieren die Soede momenteel veel inzet zijn Gofast, Atlantic, Impuls en Kian.

Op het dak van de stal blinkt 100 vierkante meter aan gloednieuwe zonnepanelen in de zon. De zonnecellen leveren in een jaar 13.000 kilowattuur aan schone ener-

gie, goed voor ruim een derde van het totale energieverbruik op het melkveebedrijf. De stroom gebruikt Soede zelf voor het bedrijf als er op dat moment vraag naar is, de overtollige opgewekte energie wordt afgezet op het net.

Zonnepanelen zonder subsidie

Soede schafte de zonnepanelen aan zonder subsidie. 'We hadden meerdere keren ingeschreven voor de subsidieregeling, maar vielen er steeds buiten. De terugverdiendtijd is nu circa tien jaar, weliswaar iets langer dan met subsidie, maar we zien het als een investering voor de lange termijn. Het is een investering in ons bedrijf, maar ook in het imago van de sector. Daar moeten we aan blijven werken.' Soede is niet van plan om zijn veestapel in de toekomst veel verder uit te breiden. 'Over tien jaar melk ik hooguit zestig tot zeventig koeien. Niet meer, want dan kom ik land tekort, terwijl het bedrijf nu goed in balans is. Natuurlijk had ik in tien jaar tijd mijn bedrijf makkelijk kunnen verdubbelen, maar ik zie ze ook: de boeren met tweehonderd koeien die tot 's avonds laat nog op de trekker zitten om het werk af te krijgen. Daar pas ik voor, want ik vraag me af of je er gelukkiger van wordt. Met deze bedrijfsomvang heb ik ook tijd om me bezig te houden met andere dingen die belangrijk zijn, zoals het gezin, sport, vrienden en mijn bestuurstaken.'

Op termijn ziet Soede wel ruimte voor een eventuele tweede tak. 'Daarin denken we vooral aan een verdere uitbreiding van ons agrarische natuurbeheer.'

Op melkveebedrijf 'Ekohoeve' ligt het aantal robotmelkingen bij onbeperkt weiden op 2,5 tot 2,6 melkingen per koe per dag

